

Селидівська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №2

Із досвіду роботи вчителя математики та інформатики

Хацько Т.М.

**Розвиток громадянської компетентності учнів
засобами уроків інформатики**

2015-2016 н.р.

Вступ

Можна все на світі вибирати, сину,

Вибрати не можна тільки Батьківщину

В. Симоненко

Побудова правової держави не можлива без високого рівня підготовки кожного члена суспільства. Історичний досвід людства показує, що та держава могутня і незборима, в якій міцне плетиво економічних, соціальних і моральних проблем глибоким корінням сягає в звичаї свого народу.

Вчитель вчить і виховує майбутніх громадян України, тих, кому судилося жити, творити і реалізувати мрію прийдешніх поколінь українського народу: побудувати міцну, квітучу незалежну державу. Така історична відповідальна мета учительства зобов'язує всебічно сприяти розвитку громадянської компетентності учнів.

Учні повинні усвідомлювати: громадянин своєї держави любить її, переживає за її долю, працює для неї.

Уроки інформатики забезпечують розвиток громадянської компетентності учнів через постановку задач, розробку текстових, графічних документів, презентацій, творчих проектів, конференцій, диспутів, наукових робіт.

Зміст

Вступ

Розвиток громадянської компетентності учнів засобами уроків інформатики

1. Поняття громадянської компетентності
2. Матеріал з історії і права для узагальнення і контролю знань засоби інформатики
3. Конституція України
4. Національні святині
5. Орієнтовна тематика проведення бесід, учнівських конференцій, Тематичних вечорів, диспутів
6. Зразкові завдання для закріплення і контролю знань (Excel)
7. Тести (скласти програму на Паскалі)
8. Умови задач (Word)
9. Зразкова тематика презентацій (Power Point)
10. Завдання в графічному редакторі (Paint)

Висновки

Література

1. Поняття громадянської компетентності

Громадянська компетентність передбачає такі здатності:

- орієнтуватися в проблемах сучасного суспільно-політичного життя в Україні, знати процедури участі в діяльності політичних інститутів демократичної держави, органів місцевого самоврядування;
 - застосувати процедури й технології захисту власних інтересів, прав і свобод своїх та інших громадян, виконання громадянських обов'язків у межах місцевої громади та держави в загалом;
 - застосувати способи та стратегії взаємодії з органами державної влади на користь собі й громадянському суспільству;
 - використовувати способи діяльності й моделі поведінки, що відповідають чинному законодавству України, задовольняють власні інтереси особи та захищають права людини й громадянства;
 - робити свідомий вибір та застосовувати демократичні технології прийняття індивідуальних і колективних рішень, враховуючи інтереси й потреби громадян, представників певної спільності, суспільства та держави.

2. Матеріал з історії і права для узагальнення і контролю знань засобами інформатики

У шкільних підручниках, художній літературі, радіо- і телепередачах ви часто зустрічаєтесь із такими термінами, як «**країна**», «**нація**», «**народ**», «**держава**». Трапляється, що ці поняття плутають, змішують в одне або вживають у невідповідному контексті. Треба визначати їх так, як це прийнято в сучасних суспільних науках.

Країна – це територія із чітко визначними межами (їх називають «кордонами»), де живе певне населення («**народ**», «**нація**»), організоване в одну велику спільноту, якою править «**держава**». В демократичному суспільстві держава діє в інтересах усіх членів суспільства – громадян країни, чим сильніша і розвиненіша держава, тим краще в ній живеться людям – її громадянам; чим більше піклуються про державу її громадяни тим вона сильніша й розвиненіша.

Ми з вами – **громадяни України**, великої країни в центрі Європейського континенту і молодої держави, яка, за історичними вимірами, утворилася зовсім недавно. Від нас залежить, якою стане наша рідна держава: сильною й розвинутою, з високими рівнем життя її громадян, чи слабкою, залежною від волі інших держав, із незахищеним і малозабезпеченим населенням. Ми обираємо тих людей, котрі управляють державою, ми особисто або через громадські організації повідомляємо їм про наші інтереси. Ми, на підставі законів, використовуємо свої права і здійснюючи громадянські обов'язки, зміцнюємо державу, підтримуємо її, допомагаємо подолати кризу. **Ось що таке – бути громадянином своєї держави.**

Громадянство означає зв'язок людини з державою, її права і обов'язки. Воно не залежить від кольору волосся, шкіри, віросповідання, мови спілкування, національності. Залежить громадянство лише від закону.

Згідно із законом, ми є громадянами України від народження, якщо народилися на її території або принаймні хтось із батьками є громадянином України. Не всі мешканці України є її громадянами, адже можуть бути іноземцями або особами без громадянства. Для тих, хто приїхав в Україну з інших держав і хоче стати її громадянином, існує певний порядок набуття громадянства за законом.

Людина відрізняється від інших живих істот духовністю, а отже, любов'ю до своєї батьківщини, відданістю їй. Це і є **патріотизм**. А він є силою родини, роду, народу, нації, держави.

Патріотизм абстрактним не буває. Він ґрунтується на духовній пам'яті, знаннях, на любові до свого народу, його історії, мови і культурі.

Кожна людина має не тільки певні права, але й певні обов'язки, що одне без одного просто неможливе. Наприклад, тільки за дотримання прав людини ці права можуть бути з реалізовані, тому кожна людина зобов'язана дотримуватися цих прав стосовно інших людей.

У Загальній декларації прав людини записано, що кожна людина «має обов'язки перед суспільством» - в якому тільки й можливий «вільний і повний розвиток її особистості»(стаття 29). Й справді, якщо суспільство забезпечує людині збереження її прав і реалізацію її свобод, то людина, у свою чергу, зобов'язана підтримувати таке суспільство, охороняти й захищати його сприяти його вдосконаленню й розвитку. Обов'язком громадянина кожної країни є визнання й дотримання **Конституції як Основного державного закону**, в якому закріплюються у правовій формі засади державного устрою й найістотніші права та обов'язки громадян. Головні положення Конституції доповнюються й конкретизуються у різних галузях права: державному, цивільному, адміністративному, сімейному,

трудоному, кримінальному та інших. У кожній з цих галузей виробляються певні закони, які регулюють взаємовідносини між групами та окремими громадянинами у різних сферах їхнього життя й діяльності: економічній, політичній, соціальній, культурній тощо.

3. Конституція України

Конституція України, прийнята на п'ятій сесії Верховної ради України 28 червня 1996 р., містить преамбулу і 15 розділів. Розділи I-XIV мають 161 статтю. Розділ XV «Переходні положення» містить 14 статей.

4. Національні святині

Прочитайте знову

Ту ю славу. Та читайте

Од слова до слова,

Не минайте ані титли,

Ніже тії коми ...

Все розберіть ... та спитайте

Тойді себе: що ми?..

Чиї сини? яких батьків?

Ким? за що закуті?..

(Т. Шевченко. І мертвим, і живим...)

Герб України

Державним гербом України є золотий тризуб на синьому тлі.

Прапор України

Державний прапор України являє собою синьо-жовте прямокутне полотнище з двох рівних за шириною горизонтально розташованих смуг: верхньої – синього кольору, нижньої – жовтого, із співвідношенням ширини прапора до його довжини – 2:3.

Гімн України

Слова національного гімну написав у 60-ті роки 19-го століття відомий український поет, етнограф, фольклорист Павло Чубинський. Певний час цю поезію приписували Т.Г.Шевченку. Музику написав західноукраїнський композитор Михайло Вербицький. Були й інші спроби, зокрема Кирила Стеценка.

Ще не вмерла Україна

Ще не вмерла Україна,
Ні слава, ні воля,
Ще нам браття українці,
Усміхнеться доля.
Згинуть наші вороженьки,
Як роса на сонці.
Запануєм і ми, браття,
У своїй сторонці.
Станем, браття, всі за волю,
Від Сяну до Дону,
В рідним краї панувати
Не дамо нікому.
Чорне море ще всміхнеться,
І дніпро зрадіє,
Ще на нашій Україні
Доленька доспіє.
Душу й тіло ми положим
За нашу свободу
Та й покажем, що ми, браття,
Козацького роду.

5. Орієнтована тематика проведення бесід, учнівських конференцій, тематичних вечорів, диспутів:

- Конституція – Основний Закон незалежної суверенної України;
- Непорушність прав і свобод громадян України;
- Захист Вітчизни, шанування її державних символів – обов'язків громадян України;
- Конституція України – результат багатовікової історії українського державотворення;
- Основний Закон України – усвідомлена відповідальність за майбутнє держави;
- На шляхах відновлення української державності;
- Славимо Вітчизну нашу вільну;
- Громадянином буди зобов'язаний;
- Рідний край у геральдиці, прапорах і символіці;
- Від гетьмана до Президента України;
- Що означає буди патріотом України;
- Чи потрібен я Україні таким яким є сьогодні;
- В чому переваги правої держави.

6. Зразкові завдання для закріплення і контролю знань (Excel)

1 .Якщо ви вставите замість букв їх значення, то вираз буде розв'язаний вірно: $A/B * C - D = 2$, де

A – кількість громадян України, на вимогу яких може бути оголошений всеукраїнський референдум;

B – найменше число підписів, яке потрібно зібрати в кожній області для проведення референдуму ;

C – кількість областей України, в яких повинні збиратися підписи для вимоги оголошення референдуму;

D – вік, з якого громадяни України мають право голосу на виборах і референдумах.

2. Рівняння $(A+B) * C / D = MN$, де

A – кількість голосів конституційного складу парламенту, необхідного для ухвалення конституційного закону (звичайний дріб);

B – частина народних депутатів парламенту, на вимогу яких скликають позачергові сесії Верховної Ради (звичайний дріб);

C – період, протягом якого призначаються позачергові вибори до парламенту, з дня публікації вирішення про дострокове припинення повноважень Верховної Ради;

D – кількість днів з дня обнародування документа, після закінчення яких закон набирає чинності;

M – кількість днів, протягом яких збирається парламент в разі введення військового або надзвичайного положення;

N – термін, на який обирається Верховна Рада.

7. Тести

(Скласти програму на Паскалі)

1. Парламент – орган
 - а) законодавчої владі;
 - б) виконавчої владі;
 - с) судової владі.

2. Принципи виборчої системи:
 - а) суверенне виборче право;
 - б) рівне виборче право;
 - с) загальне виборче право;
 - г) недоторканне виборче право;
 - д) пряме виборче право.

3. Склад Верховної Ради України:
 - а) 400 народних депутатів
 - б) 350 народних депутатів
 - с) 420 народних депутатів
 - д) 450 народних депутатів

4. З якого віку громадянин України може стати народним Депутатом України ?
 - а) з 18
 - б) з 21 року
 - с) з 35.

5. Вибори народних депутатів України бувають:
 - а) чергові;
 - б) надзвичайні;
 - в) позачергові.

6. Чергові вибори до парламенту проводяться:

- а) у останній вівторок вересня;
- б) у перший вівторок вересня;
- с) у останню неділю березня;
- г) в першу неділю березня.

7. Позачергові виборизначаються:

- а) Головою Верховної Ради;
- б) Президентом України;
- с) кимось іншим.

8. Чергова сесія Верховної Ради України починається:

- а) у 1-й вівторок лютого;
- б) у 1-й вівторок березня;
- с) у 1-й вівторок вересня.

9. Позачергові сесії Верховної Ради скликаються:

- а) Головою Верховної Ради;
- б) Президентом України;
- с) кимось іншим.

10. Голову Верховної Ради парламент:

- а) обирає;
- б) назначає;
- с) схвалює.

11. Законотворча робота здійснюється :

- а) комітетами ;
- б) комісіями ;
- в) парламентом ;
- г) президентом .

8. Умови задач (Word)

**Підготувати документи , що містять умови завдань,
рішення і перелік нормативних документів,
забезпечуючих вирішення завдань.**

Завдання 1

Президент України не погодився з деякими положеннями, отриманого від Верховної Ради України закону. Використавши право відкладального вето, він повернув закон для повторного розгляду, після якого 405 депутатів знову схвалили закон в його первісному вигляді.

Чи зобов'язаний Президент підписати і тим оприлюднити закон ?

Завдання 2

Президент України отримав прохання про помилування засудженого громадянина. Чи не в змозі займатися даними питанням через надмірну зайнятість Президент передав цю справу Представнику Верховного Суду України. Проаналізуйте ситуацію .

Завдання 3

Громадянин України 33 років, що проживає з самого народження в Україні, який має право голосу, володіє українською мовою, звернувся у виборчу комісію з проханням зареєструвати його в якості кандидата на пост Президента. Чи правомірною дія виборчої комісії, яка відмовила громадянину в реєстрації .

9. Зразкова тематика презентацій (Power Point)

1. Український народ - єдине джерело влади в Україні.
2. Громадянином бути зобов'язаний .
3. Наша Вітчизна - демократична Україна .
4. Державні символи України .
5. Права і свобода громадян України .
6. Українські письменники і поети про Україну .
7. Політичні партії України .
8. Мова моя українська .

10. Завдання в графічному редакторі (Paint)

1. Розробити пам'ятку на тему : « Що значить бути громадянином України".
2. Уявити схему місцевого самоврядування в Україні .
3. Скласти опорний конспект правового статусу народних депутатів України.
4. Створити ілюстрацію на тему : « Без верби та калини нема України » .
5. Розробити композицію : « Майбутнє України моїми очима » .

Висновки

Під час виконання цього проекту у вчителя- громадянина України виникає потреба самому відповідати за свою громадянську компетентність і розвинути її у своїх учнів.

Для цього треба наповнити умови завдань змістом, що містить громадянську спрямованість, а також прагнути забезпечувати виконання завдань українською мовою.

Література

1. В.А. Сухомлинский. Сердце отдаю детям.- К., 1971.
2. Матринчук І.В. Національне виховання. Теорія і методологія. –К., 1995.
3. Могила Н.В. З живого джерела. – К., 1997.
4. Л.В. Вудвуд. Відкривай духовні острови. – Д., 1998.
5. С.В. Дрожжина. Изучение курса Конституции Украины в школе. –Д., 1996.
6. Конституция Украины. – Х., 1996.
7. Закон Украины от 18 ноября 1993 г. «О выборах народных депутатов Украины» // Голос Украины. – 27 ноября 1993.
8. Основы государства и права / Под ред. В.В Комарова. – Харьков. - 1995.
9. Бондар Л. Проблема громадянської компетентності // Директор школи, ліцею, гімназії. – 2003. - №3. – С. 64
10. Родигіна І. В. Компетентнісно орієнтований підхід до навчання. – Х.:
11. критерії оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти // Директор школи. – 2000. – №39 – 40. – 126 с.
12. Регіональна програма впровадження компетентнісно орієнтованого підходу в навчально-виховний процес.